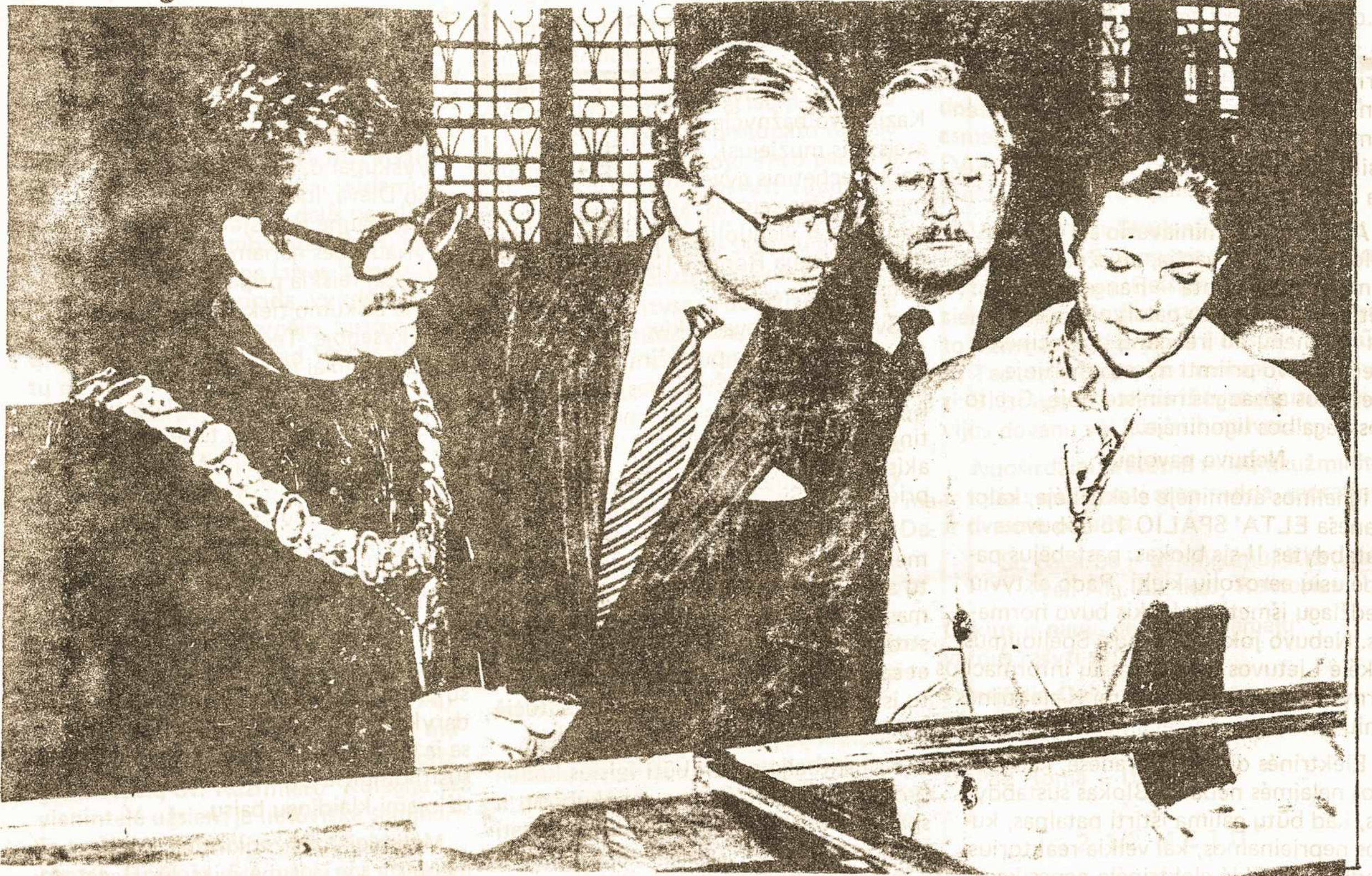

Lietuvoje su oficialiu trijų dienų vizitu lankėsi Švedijos karalius Carl XVI Gustav ir karalienė Silvia

Spalio 15 dieną po pietų į Lietuvą su oficialiu vaslybiniu vizitu buvo atvykęs Švedijos karalius Carl XVI Gustavas ir karalienė Silvia. Lietuvoje karališkoji šeima praleido tris dienas. Ją lydėjo Švedijos užsienio reikalų ministrė Margareth af Ugglas ir grupė kitų valstybės pareigūnų bei 50 Švedijos žurnalistų.

Po to, kai lėktuvas vidurdienį nusileido Vilniaus aerouoste, karališkoji svita atvyko prie Aukščiausiosios Tarybos rūmų, kur ją pasitiko Vytautas Landsbergis. Po

trumpo pokalbio jo kabinete svečiai susitiko su Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nariais.

Karališkoji šeima padėjo vaikikus Antakalnio kapinėse, kur palaidoti žuvusieji už Lietuvos nepriklausomybę, po to lankėsi Vilniaus universitete. Ketvirtadienį Rotušės rūmuose Vytautas Landsbergis surengė oficialius pietus Švedijos karališkosios šeimos nariams.

Penktadienį Švedijos karalius ir karalienė lankėsi Trakuose ir Kaune bei Rumšiškių etnografiniame mu-

ziume. Švedijos karalius gimė 1946 m. Karūnuotas 1973 m. rugsėjo 15 dieną, kai jam tebuvo 27 metai. Tai

karališkoji šeima padėjo vaikikus Antakalnio kapinėse, kur palaidoti žuvusieji už Lietuvos nepriklausomybę, po to lankėsi Vilniaus universitete. Ketvirtadienį Rotušės rūmuose Vytautas Landsbergis surengė oficialius pietus Švedijos karališkosios šeimos nariams. Penktadienį Švedijos karalius ir karalienė lankėsi Trakuose ir Kaune bei Rumšiškių etnografiniame mu-

ziume. Švedijos karalius gimė 1946 m. Karūnuotas 1973 m. rugsėjo 15 dieną, kai jam tebuvo 27 metai. Tai karališkoji šeima padėjo vaikikus Antakalnio kapinėse, kur palaidoti žuvusieji už Lietuvos nepriklausomybę, po to lankėsi Vilniaus universitete. Ketvirtadienį Rotušės rūmuose Vytautas Landsbergis surengė oficialius pietus Švedijos karališkosios šeimos nariams.

gimusi 1943 m. Nuo 1980 m. Švedijos įstatymuose padaryta pataisa pagal kurią sostą Švedijoje gali paveldėti ir vyriausias šeimos vaikas ne bemiukas. Tad sostdine tapo penkiolikmetė princese Victoria.

Švedijos karališkosios šeimos vizitas - antrasis oficialus karalių vizitas į Lietuvą po nepriklausomybės atkūrimo. Kaip prisimenate, vasarą Lietuvoje lankėsi Danijos karalienė Margrett.

ELR
P. Lileikio nuotr.

SAVAITĖS IVYKIAI LIETUVOJE

Šią savaitę ypač pasijuto energetinių išteklių stygius. Nepaisant pasirašytų sutarčių, toliau blokuojamas naftos ir dujų tiekimas Lietuvai. Todėl benzinas teduodamas tik specialios paskirties transportui. Butai nešildomi. Atsižvelgdama į ribotus kuro išteklius šiam šildymo sezonui, vyriausybė išleido potvarkį, kad ligoninės ir ikimokyklinės vaiku istaigos šil-

domos iki spalio 13 d., o gyvenamieji namai, mokyklos, įmonės ir kt. pastatai bus pradėti šildyti, kai vidutinė lauko oro temperatūra per 3 paras bus žemesnė nei plius 5 C. Iki 50% gali būti ribojamas šiluminės energijos ir technologinio kuro tiekimas pramonės įmonėms.

Parlamente buvo pateiktas suderintas konstitucijos projektas. "Tai ilgo ir kruopštaus daugiau kaip pusę metų tru-

kusio darbo rezultatas", - pasakė Vytautas Landsbergis. Konstitucijoje 13 skirsnių, 154 straipsniai. Ankstesnių projektų autoriai deputatai K. Lapinskas ir E. Jarašiūnas įvertino suderintą projektą kaip naujo valstybės vystymosi etapo dokumentą. Svarstyme kalbėję deputatai iš esmės pritarė projektui, išsiskyrė nuomonės tik dėl priėmimo - vieni buvo už referendumą, kit siūlė galutinį sprendimą palikti naujam seimui. Papildomame ple-

SEMANARIO

MŪSŲ LIETUVA

JORNAL CULTURAL "NOSSA LITUÂNIA"

Rua Juventus, 28 – Parque da Moóca
03124 SÃO PAULO. – SP. – BRASIL
Diretor Resp. VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial – Fone: 273-0338

Metinė prenumerata Brazilijoje: Cr. 50.000,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS: Cr \$ 100.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: Cr \$ 8.000,00

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti PETRAS RUKŠYS vardu.

Atskiro numerio kaina: Cr. 2.000,00

Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

Į tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr \$ 80.000,00

krikose "Sollicitudo rei socialis" ir "Rem-tesimo anno". Kviečiame visus geros valios žmones semtis žinių savo politinei veiklai iš Bažnyčios socialinio mokslo.

Štai keli būtini elementai konstitucijai parengti.

Žmogus – Dievo kūrinys; jo teisė į gyvenimą ir į laisvę, religinė laisvė – visų kitų pamatas; ne sektoms, bet tradicijoms religijoms pripažinti teises veikti; šeima – tautos pagrindas; neleisti komercijos tikslais manipuliuoti jaunimo aspiracijomis; siekti pusiausvyros tarp įvairių visuomenės grupių, gerbti tautines mažumas, ugdyti krikšč. moralę valstybės ir visuomenės gyvenime.

Vyskupai džiaugiasi atliktais darbais. Prašo Dievą, idant po rinkimų būtų įveikta baimė ir abejonės. Parlamentui ir vyriausybei nariams už atliktą darbą vyskupai reiškia pripažinimą. Prašo didesnio aiškumo tiek viešoje, tiek privačioje laikysenoje. Tegul tautos reikalų neužgoš asmeniniai interesai.

Žurnalistai kviečiami ieškoti tiesos, nes kiekvienas pilietis turi teisę į objektyvią ir autentišką informaciją. Mūsų šviesuomenė labai nukentėjo okupacijos metais, sovietinis režimas vertė tarnauti jų ideologijai. Būkite laisvi be baimės, skirkite jėgas dvasinės kultūros ugdymui, būkite atviri Dievui ir kūriniui.

Jaunimui vyskupai linki įsijungti į laisvos Lietuvos Lietuvos kūrimą. Nuo jų priklauso ateinančių kartų likimas. Atidarykite duris Kristui. Jis yra "Kelias, Tiesa ir Gyvenimas" (Jon. 14-6). Ruoškitės susitikimui su Šv. Tėvu. Nesiduokite suvedžiojami klaidingų balsų.

Mylimieji krašto tikintieji. Juk parlamentas ir vyriausybė veiks Jūsų valia. Aktyviau dalyvaukite Bažnyčios visuomeniniame gyvenime. Ugdykite asmeninį šventumą.

Valstybės ir tautos likimo valdžias teima į savo rankas tie, kurie remiasi krikščionišku tikėjimu ir veikia įkvėpti Dievo bei artimo meilės.

Kitais metais atvyks Šv. Tėvas, visam pasauliui skelbiant naują evangelizaciją, kurios tikslas – sugrąžinti pagarbą kiekvienam žmogui.

Savo uoliu darbu tautai ir Bažnyčiai atstatyti ruoškimės šiam susitikimui.

Paruošė prel. St. Kiškis

darime posėdyje buvo nutarta pateikti konstitucijos projektą spalio 25 d. referendumui, "už balsavo 98" "prieš" – 2. usilaikė 6 deputatai.. Tuo šeštoji AT Seija baigė darbą.

Atvyko susigiminiavusio su Vilniumi Oslo miesto delegacija, atvežusi didelę humanitarinę siuntą – įrangą 500-600 rietų ligoninei, nuo patalynės ir virtinės reikmenų iki įrengimų operacinėms. Švečiai buvo priimti miesto merijoje. Šveikatos apsaugos ministerijoje, Greitosios pagalbos ligoninėje.

Nebuvo pavojaus

Ignalinos atominėje elektrinėje, kaip praneša ELTA' SPALIO 15 d. buvo sustabdytas II-sis blokas. pastebėjus padidėjusių aerolių kiekį. Rado aktyvių medžiagų išmetimo kiekis buvo normalus. Nebuvo jokio pavojaus. Spėliojimus sukėlė Lietuvos ir kitų kraštų informacijos tarnybų atstovai, prašydami iš elektrinės žinių apie įvykusią nelaimę.

Elektrinės direkcija pranešė, kad jokios nelaimės nebuvo. Blokas sustabdytas, kad būtų galima ištirti patalpas, kurios neprieinamos, kai veikia reaktorius. Radiacinė būklė elektrinėje nepasikeitė.

LIETUVOS VYSKUPŲ ŽODIS

1992 m. rugpiūtyje paskelbtas ganytojinis aiškas, skatinantis kurti brolišką ir laisvą Lietuvą, kviečiantis valstybės ir tautos likimo vadžias imti į savo rankas tuos, kurie remiasi krikščionišku tikėjimu ir veikia įkvėpti Dievo bei artimo meilės. Čia pateikiama laiško santrauka.

Baigėsi, slogus, ilgas ir kankinantis laikotarpis. Lietuva kupina vilties, ryžto ir tikėjimo. Visas pasaulis remia laisvą Lietuvą.

• Kas bėga nuo lietuviškos spaudos, bėga nuo savo tautos

FABRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarga-chuvas de todos os tipos para homens, senhoras e crianças

Mini-sombrinhas tipo Italiano e Alemão

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barrados, 104 – V. Prudente

Fone: 274-0677. Res. 274-1886

CIRURGIOES DENTISTAS

DR. JONAS NICIPORCIUKAS

JAQUETAS DE PORCELANA

DR. PAULO R. NICIPORCIUKAS

R. Cap. Pacheco Chaves 1206, 1º and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

PARDUODAME

AUTOMOBILIAMS

LIPINĖLIUS

VĒLIAVĒLES

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

POPIEŽIŠKOSIOS ŠV. KAZIMIERO KOLEGIJOS/ SEMINARIJOS ROMOJE METINIS KREIPIMASIS Į LIETUVOS VISUOMENĘ VAKARUOSE

Šventasis Tėvas kartą į metus, pavasarį, skelbia Pasaulinę Maldos Dieną už pašaukimus. Šiais metais ji bus Gegužės 29 dieną. Šventasis Tėvas tai daro tam, kad primintų visiems tikintiesiems kad pašaukimų, ne vien kokybė bet ir kiekybė, labai daug priklauso ir nuo mūsų visų maldos. Antrasis Vatikano Susirinkimas pakartotinai primena katalikams, kad pašaukimų klausimas nėra vien dvasiškių reikalas, bet visos Dievo Tautos atsakomybė. Todėl ir mes lietuviai būdami gyva Visuotinės Bažnyčios dalis negalime likti nuošaliai tik stebėtojai. Priešingai, atgavę savo valstybinę laisvę ir matydami kokį dvasinį genocidą įvykdė Bažnyčios priešai mūsų Tėvynėje, turime ypatingai karštai melstis, kad Viešpats siųstų daug ir šventų darbininkų į savo vynuogyną Lietuvoje.

Visose vyskupijose ši diena yra įvairiais būdais minima. Lietuvoje, be abejonės, bus sekamos bendros Šv. Sosto direktyvos. Mes vakaruose jau ketvirtį metų švenčiame šią dieną kviesdamiesi mūsų garsius dvasiškius ir pasauliečius (J.E. Vysk. P. Baltakį, J. E. Vysk. A. Deksnį, Kun. dr. Rubšį, gerb. p. V. Volertą.). Kolegijos draugus ir geradarius, prašydami, kad jie atkreiptų lietuvių katalikų, išsisklaidžiusių po pasaulį, dėmesį į mūsų seminariją Romoje šia ypatinga proga. Lietuvių Šv. Kazimiero Kolegija yra vienintelė užsienyje lietuviška seminarija, pačiame Krikščionybės ir pasaulio centre. Romoje. Šie metai yra visiškai skirtingi nuo praeities. Ypač šie mokslo metai. Jie yra istoriniai: vienos epochos pabaiga ir pradžia visiškai naujos.

Per 45 metus Kolegija buvo remiama tam, kad galutinai įsisteigtų, įsikurtų, ir kaip nors išlaikytų, iki nušvis ta diena kai bus galima priimti studentus (klierikus-kunigus) iš Lietuvos. Tuo metu ji paruošė ir išleido nemažą skaičių gerų kunigų Lietuvių pastoracijai vakarams. Kolegija todėl yra be galo dėkinga visiems geradariams, kurie tikėdami į mū-

su Lietuvos Bažnyčios ir Tautos ateitį, suprato jos svarbą ir misiją Romoje, ir ją visaip rėmė malda, dvasiniai ir medžiaginiai. Jų ir tikrai jų dėka mes ją turime šiandien ir ją galime didžiuotis. Tačiau, tas įsikūrimo ir laukimo laikas jau pasibaigė. Lietuvoje politinė padėtis iš esmės pasikeitė. Dabar Kolegijos paskirtis – stovėti Vakaruose ir ruošti dvasiškius savo kraštui, kaip daro visos kitos Romos kolegijos.

Kaip visos Romoje popiežiškosios seminarijos/ kolegijos ir Lietuvių Kolegija/ seminarija priklauso nuo Šv. Sosto (Studentų Kongregacijos). Tačiau ji tarnauja Lietuvos Bažnyčios-episkopato reikavimams. Paties Šventojo Tėvo paraginiu ir mūsų episkopato pritarimu šiais metais Kolegija jau yra priėmusi 15 jaunų klierikų iš visų 6 vyskupijų ir 4 kunigus kurie specializuojasi įvairiose Bažnyčios mokslų srityse. Tuo džiaugiasi ne vien Lietuvos Bažnyčia, Vyskupai ir Tikintieji, bet ir Visuotinė Bažnyčia ir pats Šventasis Tėvas. Yra patenkinta ir Kolegijos Vadovybė, nes artėjant pirmųjų metų pabaigai, jau yra pastebima pažanga visose srityse. Kolegijos Vadovybė dėkoja Dievui už visas Jo suteiktas malones ir nuoširdžiai džiaugiasi viskuo. Deja, šalia džiaugsmo yra ir rūpesčio bei skausmo. Pasitvirtino tai ko buvo bijota dar prieš kandidatų atvykimą: jau yra ženklų kad prieš Kolegiją veikia prieštaraujančios jėgos. Matyt, Bažnyčios priešai nemiega.

Todėl Kolegijos Vadovybė kreipiasi į lietuvių katalikų visuomenę, dvasiškius ir pasauliečius, į paskirus asmenis ir organizacijas, prašydami solidarumo malda ir išmalda. Be maldos, be ryšio su "vynuogyno Užvaizdu" visas mūsų darbas bergždžias. Tačiau, be medžiaginių priemonių, kurias Viešpats įdėjo į mūsų visų rankas, darbas negalės būti galutinai užbaigtas, nes normalus paruošimas jaunuolio iki kunigystės šventimų trunka bent penkerius metus. Taigi, tolimes kelias. Amerikos Episkopatas šiais ir sekančiais metais mums dar pagelbės. Tačiau, negalime nei laukti nei tikėtis, kad nelietuviai mus dar ilgus metus šelpsi ir remsi.

Šio laiško tikslas, kaip ir visų kitų šia

proga praeityje, yra trejopas:

- 1) šalia prašymo MALDOS,
- 2) kviečiame visą lietuvių visuomenę, kartą į metus, padaryti MEDŽIAGINĘ AUKĄ Lietuvių Šv. Kazimiero Kolegijai Romoje. Tai daro visos vyskupijos savo seminarijoms, visuose kraštuose.
- 3) Šia yra taip pat ir NAUJŲ GERADARIŲ VAJUS' Ne kiekviena šeima gali paaugoti savo sūnų ar dukterį Viešpačiui. Tačiau, kiekvienas asmuo ar šeima gali prisidėti medžiaginiais prie jų paruošimo. Italijoje, Romoje vieno klieriko išlaikymas metams kainuoja maždaug 15.000 dolerių. Todėl labai prašome, šalia savo asmeninės aukos RASTI KOLEGIJAI DAR VIENĄ GERADARĮ, kuris kartą į metus galėtų mus paremti.

Vadovybės ir Studentų vardu dėkoju visiems už iki šiol mums suteiktą ir parodytą solidarumą. Reiškiam pagarbą visiems kurie prie šios įstaigos misiją suprato, rėmė ir padėjo ją iki šio istorinio mūsų Tautos ir Bažnyčios momento išlaikyti. Ši įstaiga yra viena iš brangiausių išėjusių dovanų vėl laisvai Lietuvai.

Nuoširdžiai prašome mūsų neužmiršti ir toliau mus remti savo malda, moraline ir dvasine parama.

Su pagarba ir dėkingumu, Kristuje
Prel. Alg. Bartkus, Rektorius

Čekius ir naujų geradarių-rėmėjų vardus rašyti-siųsti:

Pontificio Collegio Lituano
c/o Mons. Alg. Bartkus
V. Casalmoferrato, 28
00182 Roma – Italia

" 2 1/2 METŲ "

Taip vadinasi knyga, kurią parengė LP piliečių charija, o išleido "Amžiaus" leidykla (finansavo "Į laisvę" fondas). Knygoje – Lietuvos kelias per pustrėčių metų atgavus Nepriklausomybę. Apie jį kalba Lietuvos ministrai, Parlamento deputatai, įvairių sričių specialistai, rašytojai.

● Kas atitrūksta nuo lietuviškos spaudos, atitrūksta ir nuo savo tautos.

KALBĖK LIETUVIŠKAI!
CURSO LITUANO

POR CORRESPONDÊNCIA F: 273-0338

LIETUVIŲ KALBA BUDAPEŠTE

Jau dviejuose Vengrijos sostinės universitetuose dėstoma lietuvių kalba. Prie Ekonomikos mokslų universiteto veikiančioje Rytų ir Vidurio Europos mažųjų tautų kalbų mokykloje jau antrus mokslo metus lietuvių kalbą studijuoja septynių entuziastų grupė. Šios mokyklos veiklą remia garsusis JAV milijardierius vengras Gyorgy Soros, o lietuvių kalbą čia dėsto D. Dumšaitytė-Balint ir J. Šuopytė-Majer. Dvi iš mūsų studentų yra grožinės literatūros vertėjos. Tai Rita Bendes ir Cecilia Bajosi, kurios jau bando imtis ir lietuvių poezijos vertimų.

Kitame Lorand Eotvos universitete rusų k. katedros vedėjo Andraso Zoltano iniciatyva lietuvių k. pradėta dėstyti šiais mokslo metais. Čia kalbos pratybas veda ir lietuvių kalbos sandarybos teorinį kursą skaito Vilniaus universiteto Praktinės lietuvių k. katedros dėstytoja Joana Pribušauskaitė. Joana gimė toli nuo Lietuvos lietuvių tremtinių šeimoje. Iš gausios aštuonių vaikų šeimos dvių kūdikių kaulėliai amžiams liko šalčioje Sibiro žemėje. Baigusi lituanistiką Vilniaus universitete, J. Pribušauskaitė dėstė Šiaulių Pedagoginiame institute. Viliojo mokslinis darbas, ruošėsi aspirantūrai. Tačiau 1983 m. ji pašalinama iš instituto be teisės dirbti mokslinį darbą. Pretekstas – dalyvavimas tėvo laidotuviuose, nes jį laidojo bažnytinėmis apeigomis. Toliau – įsidarbinimo, prisiregistravimo sunkumai, pagaliau redaktorės darbas "Minties" leidykloje. "Su tokiais biografijos dėmėmis", – prisimena Joana, – "aš nė svajot negalėjau išvažiuoti į užsienį".

Joana, kiek čia, Budapešte, turi studentų, kodėl juos traukia lietuvių kalbos studijos?

Kol kas lietuvių k. čia dar nėra įtraukta į programą, studentai jos mokosi šalia kitų pagrindinių savo specialybės dalykų. Turiu 6 "rimtus" mokinius. Iš pradžių buvo susirinkę daugiau – kai kam pristigo laiko, kai kam – kantrybės. Mokymosi tikslai įvairūs – vieniems lietuvių k. įdomi lingvistiniu atžvilgiu – kaip išlaikiusi daug archaiskų indoeuropiečių prokalbės ypatybių; kitiems ji – egzotiška tolimos tautos kalba. Pavyzdžiui lenkų literatūros vertėjas Lajos

Palfalvi lietuviškai mokosi todėl, kad jam įdomi Vilniaus istorija ir Oskaro Milašiaus asmenybė. Tikiuosi, kad 2 studentai – Aranka Lanhazi ir Gyorgy Galicza – kitais mokslo metais lituanistiką studijuos Vilniaus universitete.

Ar numatoma tęsti lituanistikos studijas šiame Budapešto universitete, kas perims lietuvių k. dėstymą, Tau išvykus?

Taip, šios studijos bus tęsiamos ir plečiamos. Doc. Andraso Zoltano sumanymu čia lietuvių k. galėtų būti studijuojama kaip pagrindinė specialybė. Kada kas nors iš dabartinių mano mokinių baigs lituanistikos studijas Vilniaus universitete, t.y., kai šis universitetas turės savų lituanistų, čia dabartinė rusų k. katedra bus perorganizuota į Rytų slavų ir baltistikos katedrą. Be to, būtų kviečiamas ir lektorius iš Lietuvos. Šį rudenį rengiasi atvykti Roma Uzdilaitė.

Joana, trumpai apie Praktinės lietuvių k. katedrą, – kokiuose dar Europos universitetuose šiuo metu dirba Jūsų katedros dėstytojai?

Mūsų katedra įkurta tik 1990, m. – kai pagaliau išsivadavome iš Maskvos varžtų (juk ten buvo sudarinėjami visi mokymo planai). Vedėja – energinga ir darbšti doc. Meilutė Ramovienė. Katedros kryptis – lietuvių kalbos dėstymas kitakalbiams. Nuo šios vasaros PLKK organizuoja vasaros lituanistikos kursus (5 sav.), metų trukmės lituanistikos studijas, specialius kursus lingvistams (4 sav.). Taip pat mūsų katedros dėstytojai pasirengę važiuoti į visus pasaulio kraštus, kur aukštesiose mokyklose reikia lituanistikos lektorių.

Mūsų universiteto lituanistai šiuo metu dirba Oslo (prof. Evalda Jakaitienė), Helsinkio (doc. Regina Venckaitė), Tartu (vyr. dėst. Dalia Barauskaitė) universitetuose. Gaila, kad kai kur lituanistikos kursą skaito nespecialistai – juk žinom, kad anksčiau išvažiuodavo tik tie, kuriuos išleisdavo.

Diana Dumšaitytė-Balint

ELTA EUROPOS SPAUDOS AGENTŪRŲ SAJUNGOS NARĖ

Lietuvos telegramų agentūra ELTA buvo priimta į Europos spaudos agentūrų sąjungos narius. ELTA galės dalyvauti sąjungos spaudos ir informacijos veikloje.

TRAKŲ SALOS PILYJE šiemet lankytojams buvo atidarytas restauruotas vakarinis kazematas, turintis 14 parodų salių. Jose lankytojų laukia įvairūs šio muziejaus rinkiniai, sutelkti pastarajame dvidešimtpenkmetyje. Informacijų apie muziejumi tapusią Trakų pilį pateikia "Tiesoje" paskelbtas Kęstučio Bruzgelevičiaus pasikalbėjimas su pilies muziejaus buvusiu ilgamete vadove Irena Misiūniene. Ji džiaugiasi vakarinio kazemato gausiais rinkiniais: "Kažkada, kai buvo sprendžiama konservuoti ar restauruoti šį kazematą, vienas iš argumentų buvo – ar turėsime ką ten eksponuoti. Galiu truputį pasigirti, dabar mums daug kas pavydi. Turime visais atžvilgiais įdomią numizmatikos (18.000 vienetų) kolekciją, ko gero, vertingiausią Lietuvoje. Sakyčiau, nepaprastą senųjų Lietuvos miestų atvirukų kolekciją. Deja, šių eksponatų kol kas lankytojai nemato – negalime sukurti jiems reikalingo klimatinio režimo. Žinoma, anksčiau ar vėliau tai bus padaryta, o kol kas lankytojams pateikiame eksponatus, kurie ne tokie jautrūs temperatūros svyravimui, apšvietimui, daugiausia tai – taikosios dailės kūriniai. Bene didžiausias mūsų pasididžiavimas – spaudos kolekcija, pranokstanti visus senienų mėgėjų lūkesčius. Beje, vienintelė tokia "Lietuvoje Trakų pilyje dar reikia sutvarkyti vartų ir pietryčių bokštus, kelias pietinio kazemato patalpas ir pačią jos aplinką.

A. Augustaitis

PAUKŠTELIS NARVE

*Délko negiedi,
Kodėl nuliūdeš.
Ar pristigo kuo misti
Délko galvą nuleidęs?*

*Čia tave visi myli,
Žiūri, kad maisto netektai,
Nereikia po laukus skrajoti.
Ieškoti vietos parlėkus vėlai.*

*Nelaukit linksmo balso,
Aš nelaisvis ir nelaimingas.
Nors narvelis būtų iš aukso
Be žaliųjų laukų esu neturtingas.*

*Nuliūdo mano širdis
Žaliame krūme, palikau lizdą.
Išmirs vaikučiai ir dings ta vieta,
Leiskit į laisvę, žūsiu kaip vergas narve...*

**PARDUODAMAS
ŽODYNAS
DICIONÁRIO**

**PORTUGUÉS-LITUANO
LITUANO-PORTUGUÉS**

Kreiptis į šv. Kazimiero parapiją
Rua Juventus 28, Tel: 273-0339

TUMKUS & TUNCKUS

MATERIAIS PARA CONSTRUÇÃO

SISTEMA AUTO SERVIÇO MAIS BARATO SEM
PERDER SEU TEMPO

Conte c/crediário mais flexível da região.

SÃO PAULO - AV. DO ORATÓRIO, 3.330 - PARQUE SÃO LUCAS - FONE: 271-3222.
SANTO ANDRÉ - R. ORATÓRIO, 4.906 - JARDIM ANA MARIA - FONE: 716-3199/415-0800
SANTO ANDRÉ - R. RIO GRANDE DO NORTE, 449 - STA. TEREZINHA - FONE: 446-2063

Aurelija M. Balašaitienė

LIETUVA IR JOS IŠEIVIJA

Turinga konferencija Birštone, apsvačiusi pagrindines Lietuvos ir išeivijos bei už Lietuvos ribų gyvenančių lietuvių problemas. Dalyvavo 87 atstovai iš 14 kraštų ir keliolika Lietuvos pareigūnų.

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Lietuva iš tolo

Prof. L. Baškauskaitė iš Kalifornijos džiaugėsi, kad po 50 metų pagaliau atgautas "Mūsų centras", bet penki vergijos dešimtmečiai padarė daug žalos. Teroro grasinimų sistema veikė: reikėjo būti geru kaliniu, negalvoti, tik save saugoti, kurti savo šeimos išlikimo strategiją. Dvasia buvo sužalota, nes reikėjo slėpti jausmus, meluoti, niekuo nepašitikėti. Išeivija skiriasi tuo, kad buvo rūpinamasi šeimoje įgyvendinti tiesą, pasitikėjimą, drašą pareikšti savo nuomonę ir ją ginti, mylėtis savo tarpe, nors ir nuomonės skiriasi.

Lietuvos skaučių seserijos vyriausioji skautininkė Stefa Gedgaudienė į Lietuvą žiūri kaip į medį, kuris dar nespėjo įleisti savo šaknų. Jos nuomone, dabar yra svarbiausia kreipti dėmesį į jaunimą, ugdyti asmenybę, kad augtų sąmoningas žmogus, pilietis, lietuvis, todėl jį reikia įtraukti į organizacijas. Jose jis susipažins su atsakomybe ir supras, kad privilegijas seka pareiga, kad reikia tęsėti žodį, išmoks tolerancijos ir bendradarbiavimo.

Violeta Gedgaudienė, šeštadieninės mokyklos dėstytoja ir APPLE narė iš Kalifornijos, labai atvirai kalbėjo apie išeivių požiūrį į emigrantus iš Lietuvos. Amerika visada buvusi laimės švyturiu, bet pokarinė emigracija buvo grynai politinė. Įkvėpti tėvynės ilgesio ir skaudžios nostalgijos, išeiviai atkūrė skautus, ateitininkus, įsteigė šeštadieninių mokyklų tinklą, dainų ir šokių grupes. Išeivijos daugumai lietuvių yra šventa pareiga, todėl Lietuvai remti buvo renkamos aukos. Reikalavimai Lietuvai laisvės, išeiviai rašė peticijas, organizavo protestus ir demonstracijas. Pirmieji antros bangos emigrantai, kaip Simas Kudirka, Jurašai, Tomas Venclova, buvo herojai. Vėliau atvykę jau visiškai kitokie. Jų tarpe yra nesąžiningų materialistų, kurie nenori būti lietuviais. Jie ieško greito pasipelnymo. Jų vaikams nereikia li-

"Lietuva-išeivija" konferencijoje Birštone svarsto iškilusias problemas JAV Lietuvių bendruomenės krašto valdybos vicepirmininkė INGRIDA BUBLIENĖ ir Lietuvos vyriausybės ministeris STASYS KROPAS

tuanistinės mokyklos nei jaunimo stovyklų, o vietinius lietuvius vadina "barakūdomis" ir tik reikalauja padėti į Ameriką atgabenti dukrą – čia ji rasianti turtingą vyrą... Amerikos lietuviai mielai padeda norintiems sąžiningai dirbti, tačiau taip pat sielojasi, kad jie savo emigravimu skriaudžia Lietuvą, ieškodami asmeninės naudos. Visi išeiviai nori prisidėti prie Lietuvos atstatymo, tačiau nenori girdėti apie ištižusius materialistus.

Emigracija

Lietuvos geografų pirm. prof. S. Vaitekūnas smerkė dabartinius emigrantus iš Lietuvos, nes Lietuva prarasianti geriausius ir drąsiausius. Išvykę įsidarbina kitur, tačiau tai neigiamai atsiliepia Lietuvos švietimui, gydymui, mokslui. Bet imigracija atneš valiutos, padidės informacija iš užsienio, atsiras ne-emigrantai, kai Lietuva ekonomiškai susitvarkys. Kalbėtojas griežtai reikalavo, kad būtų draudžiama emigracijos propaganda, kad emigracija būtų įstatymais tvarkoma.. Jis pripažino išeivijos vaidmenį ir tvirtino, kad reikalingi stiprūs ryšiai informacijos, kultūros švietimo, sporto ir kitose srityse. Tam tikslui kalbėtojas siūlė steigti Pasaulio lietuvių centrą Vilniuje, Lietuvos bičiulių klubą, rengti pasaulio lietuvių sužavimus Lietuvoje, turėti užsienio lietuvių atstovą Lietuvos seime, paruošti nutarimo projektą ir daugiau dėmesio skirti Gudijos lietuviams, kurie nėra išeiviai, bet lietuviai, gyvena ne Lietuvos teritorijoje.

Julius Juodelis iš Los Angeles pareiškė Lietuvoje lankęsis nuo 1970 m., bet dabar labai nusivylęs demokratijos supra-

Nuotr. A. Sutkaus
tymo stoka. Reikalavo gauti ryšius ir orientuotis į Vakarų. Juozas Kuzmickas pasipiktino prof. Vaitekūno siūlymu varžyti emigraciją. Toks varžymas esąs nesąmonė – niekam nereikia žinoti, kur ir kodėl kas nori keliauti.

Toliau bus svarstoma Lenkijos lietuvių padėtis. Lietuvoje mažumos reikalauja privilegijų, bet Lenkijos lietuviams neduoda nei radijo, nei tautiškų vardų, o dvasiškija veikianti lenkų naudai.

Karaliaučiuje ir Lietuvoje

Karaliaučiaus srities Lietuvių bendruomenės vicepirmininkas Sigitas Samdorskis, Donelaičio, Mažvydo ir Vidūno gimtinės atstovas, su jaudinančiu patriotizmu priminė, kad "Aušra" yra pirmas lietuviškas etnografinis "Kaliningrado srityje" muziejus. XVIII š. 80% gyventojų kalbėjo lietuviškai, bet visa tai neigiamai paveikė karas, maras, vokiečiai, kolonizacija. Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenė moko vaikus lietuviškai ir joje yra daug lietuvių pasiaukojusių žmonių. Į Bendruomenę įstojo 16 draugijų ir 61 lietuvis priėmė Lietuvos pilietybę. Tilžėje pradeda atstatyti lietuvių šventovę.

Sigitas Marčiukaitis sielojosi politine Lietuvos padėtimi, nes išlikusi stipri tik komunistų partija. Marijus Jakulis, teisininkas-advokatas iš JAV, nuo sausio mėnesio dirbęs Lietuvoje ir rūpinęsis prekių ženklų įstatymu. Jo klientai yra užsienio firmos, kurios Lietuvoje registruoja savo firmas ženklus (Logos). Esą svarbu skleisti žinias apie prekybos galimybes Lietuvoje. Jis apgailėstavo, kad yra daug

**TRADUTOR PUBLICO
VERTÉJAS**

ALEKSANDRAS BOGUSLAUSKAS

(F:241-2831)

Do lituano p/portugues e vice
versa: documentos oficiais, certi-
dões de casamento, obitos, etc.

neaiškumų: pilietybės egzaminai vienaip rodo, bet kitaip išsina, tačiau jis siūlo nenusiminti – biurokratija yra visur, tik čia ilgiau užtrunka, o visos kliūtys nugalmimos. Įdomu buvo išgirsti, kad Lietuvoje veikia patentų biuras, kuriame jau užregistruota 60.000 patentų. Jie turėsia didelės įtakos į Lietuvos ekonomikos ateitį.

Vakare Vilniaus keturių smuikų kvartetas, vadovaujamas Donato Kutkaus, davė super-modernios muzikos koncertą.

Pirmos dvi konferencijos dienos išryškino skirtumus tarp Rytų ir Vakarų kraštuose gyvenančių. Buvusios Sovietų Sąjungos respublikų lietuviai pirmą kartą turėjo progą viešai ir atvirai išdėstyti savo problemas, todėl ir tolimesnėse diskusijose buvo nuolatos pabrėžiamas reikalas jais ypatingai rūpintis.

(Bus daugiau)

B. L. J. S. I N F O R M A

Estamos preparando o registro de descendentes lituanos que querem conseguir a dupla cidadania lituana, os jovens interessados devem ter ascendência até um dos avós paternos ou maternos, mas que tenham de 16 a 40 anos e que já tenham participado ou estejam participando em qualquer uma ou mais atividades lituanas no Brasil.

Para tal, os interessados devem escrever até o dia 27-11-92 para a B.L.J.S. no endereço: Rua Juventus, 28- Pque. da Moóca- São Paulo - Cep. 03124, com as seguintes informações: nome, data de nascimento, numero do R.G., nº do Passaporte (se tiver), qual o grau de ascendência, quais as atividades dentro da colônia com datas, e endereço para que possamos entrar em contato quando necessário.

Para qualquer informação ou sugestão, nos escrevam no endereço acima.

Irena Martinaitis
presidente da B. L.J.S.

UŽSIMOKĖJO UŽ ML

Vincas TUBELIS	Cr. 100.000,00
Julijus YNGAUNIS	Cr. 50.000,00
Vladas VYČAS	Cr. 100.000,00
Bronius JURELEVIČIUS	Cr. 55.000,00

LIETUVOS CARITAS

CARITAS – tai labdarybe besirūpinti organizacija. Lietuvai atgavus nepriklausomybę ji plačiai pradėjo veikti Lietuvoje, besirūpindama į vargą patekusiais žmonėmis, ypatingai seneliais ir našlaičiais vaikais.

Lietuvos CARITAS veikia prie visų vyskupijų.

Dirba moterys, bet jau pamažu pradeda ateiti į talką ir jaunos mergaitės, ypač moksleivės ateitininkės. Generalinė Sekretorė yra Albina Pajatskaitė (Kaune).

Vilniaus arkivyskupijoj jau yra 30 CARITAS skyrių, kuriuose dirba 350 narių. Koordinatorė yra Vida Žitinskienė, kuri tam darbui yra labai pasiaukojusi, nežiūrint, kad jos viena koja jau buvo 9 kartus operuota.

CARITAS veikla plečiasi ir kitose vyskupijose. Kaskart daugiau žmonių įsitraukia į labdarinę darbą, kad galėtų pagelbėti vargstantiems tautiečiams. Pagalba teikiama ne pinigais, o maistu, rūbais ir vaistais.

Visur išėvijoj lietuviai organizuoja paramą CARITAS organizacijai. Bet taip pat ir kitų tautų, ypač Vokietijos labdaringos organizacijos bei pavieniai asmenys siunčia pagalbą vaistais, maisto produktais, rūbais.

Tokiu būdu, nuoširdžiai ištiesta gailėstinga ranka sumažina, per CARITAS organizacijos veikimą, į vargą patekusių žmonių liūdesį, suteikiant jiems pagalbą ir suraminimą.

Nejaugi mes, S. Paulo lietuviai, liksim abejingi Lietuvoje patekusiems; vargą mūsų tautiečiams – seneliams ir vaikams? Gera proga prisidėti prie šio kilnaus reikalo yra paaukojant daiktų ir paskui atsilankant į I. BAZARĄ LIETUVAI, lapkričio 21-22 d.d. Jaunimo Namuose, V. Zelinoj.

Bazarui daiktus galima palikti abiejuose lietuvių parapijų klebonijose arba kreiptis tel. 63-3928; tel. 272-9425; tel. 274-1671.

Laukiame paramos visų lietuvių ir jų draugų iš arti ir toli. Bazarą rengėjos

ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Šių metų lapkričio mėnesio 15 dieną, 15 valandą, Jaunimo Namuose, šaukiamas L.K. Šv. Juozapo Bendruomenės Metinis susirinkimas.

PROGRAMOJE

Valdybos ir Revizijos komisijos rinkimai, Valdybos pranešimai, Kiti reikalai.

Visi nariai kviečiami dalyvauti.

Kun. Juozas Šeškevičius
Pirmininkas

Adilsonas Puodžiūnas
Sekretorius

PAIEŠKOMA

Ieškoma POČIUTĖ ŠURKIENĖ išvykusi iš Šiaulių Brazilijon 1927 m. Turėjo seserį Mortą, kuri liko Lietuvoj. Šurkienė išvyko iš Lietuvos su 5 vaikais.

Turint kokių žinių, prašoma pranešti "Mūsų Lietuvai".

Paieškoma KRIAUCIŪNŲ ir KRAUSKŲ, kurių senelė buvo Bajelytė iš Butėnų kaimo. Teodora ir Emilija Bajelytės emigravo Brazilijon ar Argentinon po II pasaulinio karo. Jų tėvas Mykolas Bajelis.

Ieško Emilija Leviškienė

Tilžės gvė. 26-34

5409 ŠIAULIAI – Lietuva

CRUZ VERMELHA BRASILEIRA

Cta/BP N° 2061/ 92/3781

À Paróquia São José

Rua Inácio 671

Vila Prudente

São Paulo, SP.

Prezado Senhor:

Este serviço, que se destina a localizar pessoas desaparecidas, está tentando encontrar OLGA BRASKOVA BARRIOS ou BARROS, nasceu na Lituânia em 1897. Veio para o Brasil em 1925 ou 1926. Viúva do tcheco-eslovaco Edward Cvetkoosky, casou-se com um brasileiro, Sr. Barrios ou Barros.

Para auxiliar-nos a localizar a pessoa em questão, vimos solicitar-lhe que nos informe, por gentileza, se a procurada é membro dessa Paróquia ou se alguém conhece o seu paradeiro atual.

Agradecendo antecipadamente por sua colaboração com nosso trabalho humanitário, subscrevemo-nos,

Atenciosamente

Carlos Cesar Guterres Taveira
Secretário Geral

• Gyvenimas be lietuviškos spaudos yra bėgimas nuo savo tautos

CIRURGIĀ DENTISTA CIRANÇAS E ADULTOS PREVENÇÃO E TRATAMENTOS ODONTOLOGICO

Dra. Lisley Novaes Rinkevicius

HORARIO: 9-12, 13-17, 18-20

Horario a marcar Fone: 914-7293

R. Jundiapéba 473, S/3 – Vila Zelina

CEP. 03143 SÃO PAULO – SP

VENDE-SE LOTE 20 ESTÂNCIA LITUANIKA

TEL. 275-2619

À NOITE

PREÇO: US\$ 5.000,00

MŪSU MIRUSIEJI

JURGIS PETRAS AMBRAZEVIČIUS

po trumpos ligos, dukters Stasės ir žento Julijaus prižiūrimas, spalio 16 dieną, São Cristóvão ligoninėj, atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Velionis buvo gimęs Marijampolėj 1900 m. spalio 26 dieną, Brazilijon atvyko 1926 m. ir čia sukūrė šeimą su Anele Sebestinaite. Užaugino tris vaikus: sūnų Pijų ir dukras Stasę bei Aneliją (jau mirus). A. a. Jurgio žmona jau taip pat mirus.

Jurgis Ambrazevičius stengėsi visaip parūpinti savo šeimą ir buvo geras amatininkas. Kaip stalius daug metų dirbo ant Avenida Paulista ir vėliau 30 metų kaip medžio modeliotojas Fundição Brasil firmoj. Iš lietuvių kolonijos gyvenimo neišsiskyrė ir buvo Brazilijos Lietuvių Sąjungos narys.

Jurgis Petras Ambrazevičius buvo palaidotas Lapos kapinėse. Religines laidojimo apeigas atliko kun. Petras Rukšys.

Velionis paliko sūnų Pijų, dukrą Stasę su ženu Julijum, 9 anūkus, 5 proanūkus žentus ir marčią. Lietuvoj liko trys seserys: Ona Mocekaitienė, Julė Volepolskienė, Petronėlė Gumauskienė ir daug kitų giminių.

Gavome žinią iš Lietuvos, kad rugsėjo 16 dieną Vilniuje, eismo nelaimėje mirė ELENA KUMPIENĖ, tėvo Jono Giedrio sesuo.

Gilią užuojautą reiškiamo tėvui Jonui Giedriui ir Elenos vaikams bei giminiams Lietuvoje.

**TRADUTOR PUBLICO
VERTÉJAS**
ALEKSANDRAS BOGUSLAUSKAS

(F:241-2831)

Do lituano p/portugues e vice versa: documentos oficiais, certidões de casamento, obitos, etc.

TRAGIŠKA MIRTIS

Spalio 22 dienos vakarą vagys įsibrovė į JULIJOS SUZANOS SKISTIMIENĖS namus, ją pririšo prie kėdės, apiplėšė ir pagaliau peršovė.

Velionė buvo gimusi Marijampolėj 1920 m. rugsėjo 4 dieną. Su šeima atvyko į Braziliją 1927 m. Kelegą metų gyveno V. Zelinoj, o paskui persikėlė į Ribeirão Pires. Paskutiniu laiku gyveno viena V. Alpinoj netoli Vytauto Didžiojo lietuvių mokyklos.

J. S. Skistimienė visada dalyvaudavo lietuviškose pamaldose ir parengimuose.

Šeima ją rado mirusia šeštadienio vakare, o dėl visokių burokratinių reikalavimų, tegalėjo palaidoti tik antradienį. Buvo palaidota šalia vyro Ribeirão Pires kapinėse.

7-tos dienos mišios buvo penktadienį, spalio 30 dieną, 19:30 val. V. Zelinos bažnyčioje.

Sukrėsti ir nuliūdę liko sesuo Marija Sakalauskienė, kitos giminės ir daug draugių.

Dievas tesuteikia Amžiną Ramybę

O S B A L T A S

Entendimento de nossa origem, é o que permite o maravilhoso livro recentemente editado em português no Brasil.

Da autora Profa. Dra. Marija Gimbutienė, uma das maiores autoridades em arqueologia e etnologia do mundo.

Graças a um grupo de pessoas ligadas as causas da Lituânia e sua cultura, temos agora este precioso livro a nossa disposição na lingua portuguesa.

O editor Antanas Gaulia, o tradutor dr. Jonas Ernestas Petratis, Srta. Rimantė Steponaitis, Sra. Gražina Boleckis, Dona Luiza, Pe. Antanas Saulaitis, Srta. Julija Saulienė além de outros colabora-

dores, realizaram esta difícil tarefa de traduzir do inglês e editar este livro em prol da divulgação da cultura, da tradição e raízes de nosso povo.

Filho de lituanos que sou, estive afastado da colonia por muitos anos, esquecendo por falta de uso o nosso idioma.

Recentemente tive a felicidade de conhecer pessoas maravilhosas como o padre Petras Rukšys, carinhosamente chamado de kunigas Petrukas e Irene, os quais, incentivaram-me a aprender o idioma lituano através do curso Kalbėk Lietuviškai, o qual recomendo a todos filhos e netos de lituanos.

Este curso despertou-me o desejo de conhecer nossas tradições, nossos costumes, enfim, a história da Lituânia, terra onde nasceram meus pais e meus irmãos. Embora nascido aqui no Brasil, sou também igualmente tão lituano como todos os outros.

O livro "Os Baltas" é uma obra que nos alicerça na cultura, no conhecimento de nossas origens, dando-nos segurança e firmeza quanto a necessidade de afirmar com certeza, quem somos e de onde viemos.

Este magnifico livro responde a todas as perguntas sobre a Lituânia, que normalmente nos fazem as pessoas que travamos conhecimento.

Responde também sobre toda a região Báltica.

Sou grato a nossa querida patricia prof. Dra. Marija Gimbutienė autora desta importante, obra, a todos que contribuíram na tradução e edição deste livro e em especial ao Padre Pedrinho, por ter me presenteado com esta preciosidade com sua dedicatória, no meu aniversário.

É um presente dos mais úteis que recebi até hoje.

Labai Ačiū.

Antanas Baranauskas

OS MARIJA GIMBUTAS BALTAS

HISTÓRIA DA ORIGEM DOS ANTIGOS PRUSSIANOS. LITUANOS E LETONIANOS.

MONUMENTALINIS DARBAS: O S B A L T A S. Su nežmonišku pasiryžimu ir nepaprasta drąsa advokatas ANTANAS GAULIA išleido, portugalų kalba archeologės ir baltistės Marijos Gimbutienės mokslinį veikalą "THE BALTS". Portugaliską laidą išleido adv. A. Gaulios leidykla RIO – NERIS. Antanas Gaulia mums parodo, kad lietuviai Brazilijoj dar neišnyko, ir kad mūsų kultūra dar gyvuoja ypač Rio de Janeire.

ŠIĄ KNYGĄ GALIMA GAUTI ML-VOS REDAKCIJOJ: TĖL. 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

NAUJOS ML-VOS KAINOS

Per du mėnesius infliacija pakilo virš 50% ir kainas reikia pakeisti. ML-vos atskaitomas numeris dabar kainuos Cr.2.000,00, netinė prenumerata Cr.50.000,00, garbės leidėjas Cr.80.000,00 ir prenumeratorių rėmėjas Cr.100.000,00.

Artinasi metų galas ir bus išleistas specialus kalėdinis numeris. Kviečiame skaitytojus per laikraštį, švenčių proga sveikinti savo klientus ir artimuosius.

MARIJA IR JUOZAS ČIUVINSKAI SUKAKTUVININKAI IR "ML-VOS" RĖMĖJAI

JUOZAS IR MARIJA ČIUVINSKAI

Kap. Juozas ČIUVINSKAS rugsėjo 1 dieną atšventė 94-sius metus, o Marija 88 metus penkiolika dienų vėliau. Abiejų stebėtinas ir gražus amžius, kurį privalome linksmi ir pagarbiai prisiminti. Juozui ir Marijai Čiuvinskams jau ne pirmą jaunystę ir jie nebegalai, kaip visuomet darydavo, daugiau lankytis bažnyčion.

Mieli sukaktuvininkai neseniai persikėlė gyventi į naują namą ir prašė kun. Petrą Rukšį palaiminti naujus namus. Juozas ir Marija Čiuvinskai užsiminė apie atsišaukimą ML-voje apie laikraščio finansinius sunkumus ir pareiškė susirūpinimą mūsų spaudos likimu. Jis dosniai paaukojo vieną milijoną kruzeirų kaip paramą mūsų spaudai.

MŪSŲ LIETUVOS darbuotojai giliai įvertino šį solidarumo gestą ir širdingai dėkoja už tokią dosnią paramą. ML-va artinasi prie savo 45 metų gyvavimo sukakties. Jeigu ir daugiau tokių susipratusių ML-vos rėmėjų atsiras, tai nebeturėsime galvoti apie laikraščio uždarymą.

Mieliems kap. Juozui ir poniai Marijai Čiuvinskams linkime geros sveikatos ir gausios Dievo palaimos.

ML-vos redakcija ir administracija

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJA EUGENIJA ŠLEPETIENĖ MYLIMO VYRO ZIGMO ŠLEPEČIO

DEŠIMTIES MIRTIES METINIŲ PROGA

Širdingai dėkojame mielai ponei Eugenijai Šlepetienei už dosnią paramą "Mūsų Lietuvai" ir pagarbiai prisimename didelį mūsų kolonijos veikėją Zigmą Šlepetį.

Redakcija ir administracija

LAPKRIČIO 21 ir 22 DIENOMIS BUS

BAZARAS LIETUVAI

VEIKS: LAPKRIČIO 21 D. (ŠEŠTADIENĮ) 16:00 – 22:00 VAL.

LAPKRIČIO 22 D. (SEKMADIENĮ) 10:00 – 20:00 VAL.

JAUNIMO NAMUOSE – V. ZELINA

PAKVIESKITE SAVO GIMINES, DRAUGUS IR KAIMYNUS.

Bazaro rengimo komisija

LIETUVOS SEIMO RINKIMAI

Spalio 24 - 25 dienomis Lietuvos Respublikoj buvo generaliniai rinkimai į Lietuvos Seimą. Buvo taip pat plebisitas apie Konstitucijos pakeitimą. Į Lietuvos Seimo rinkimus buvo įsirašiusios 17 partijų ir partinių-sajudinių koalicijų.

Pagal Lietuvos parlamento nuosprendį, rinkimuose gali dalyvauti ir užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai.

SÃO PAULO LIETUVIAI TAIP PAT DALYVAVO RINKIMUOSE. Iš Lietuvos, per Vincą Tubelį, buvo pasiūstos balsavimo kortelės, balsavimo ir referendumo blankos. Balsavimai buvo pravesti V. Zelinoj spalio 24 ir 25 dieną. Turėjo teisę balsuoti 128 ir balsavo 118. Rinkiminę komisiją sudarė kun. Juozas Šeškevičius, adv. Vincas Tubelis, Algimantas Saldys, kun. Petras Rukšys, Angelina Tatarūnienė, Vera Tatarūnienė, Lucija Butrimavičienė ir Irene Skurkevičiūtė.

B. L. B. TAUTŲ ŠVENTĖ

Spalio mėn. nuo 8 dienos iki 18 d. įvyko tautų paroda, São Judas Tadeu Universitete. Lietuviai turėjo savo kampeį su eksponatais ir valgiais.

Nemunas dalyvavo su keliais šokiais; už gražų pasirodymą gavo bronzos medali.

Taip pat buvo eisena. Vaikų – Patricia Vinkšnaitis ir Tomas Butrimavičius. Jaunimo – Lucia Sinkevičius ir Albertas Dilys

Suaugusių – Sąjungiečiai Alda ir Jonas Chorociejau už gražiai eisenoje pasirodymą gavo abu bronzos medali.

B.L. Bendruomenė dėkoja visiems prisidėjusiems ir aplankiusiems parodą.

Irenai Martinaitytei už montażą, Jadvygai Stoknienei, Onutei Coralon, Severai Petrokaitei, Angelinai D. Tatarūnienėi už valgių gamybą ir klebonui Juozui Šeškevičiui už leidimą naudotis parapijos virtuve..

LAPKRIČIO MĖNESIO GIMTADIENIAI

Sveikiname savo narius, kurie švenčia gimtadienį šį mėnesį ir linkime daug sekmes.

- 03 – Antanas Rymantas V. Stonis
- 04 – Vladas Godliauskas
- 07 – Anna Paukštys
- 08 – Magdalena Vinkšnaitienė
- 09 – Maria Helena Stelmockas Xavier
- 10 – Juozas Krumzlys
- 10 – Albina Saldys
- 12 – Rozalia Černiauskas
- 17 – Arūnas Steponaitis
- 18 – Joaquim Barbosa
- 21 – Jonas Chorociejus
- 27 – Jadvyga Žilinskas
- 28 – Vincentas Leita
- 28 – Mônica Maria Šiaulyš

Sajungos-Aliança
Valdyba

MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA
GALIMA UŽSIMOKĖTI TAIP PAT V.
ZELINOS PARAPIJOS KLEBONIJOJ.

MŪSU LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Ano I -

Nº 0 -

Nov./1992 -

São Paulo - SP

EDITORIAL

O jornal **Musu Lietuva**, em sua edição de 1º de outubro de 1992, fez uma séria advertência aos seus eleitores lituanos. Sem rodeios, lamentando o não pagamento da assinatura de alguns dos seus assinantes e devido a dificuldades financeiras, provavelmente no ano de 1993 seria obrigado a encerrar sua circulação, tornando-se uma perda incalculável para todos os membros da colônia lituana brasileira. O desaparecimento de um jornal de quase 50 anos de existência, que representa a luta pelos ideais de liberdade de um povo, fonte de informação e comunicação, já tradicional da família lituana no Brasil, significará "nossa" vergonhosa incapacidade na preservação das nossas raízes e laços culturais. Seriamos preocupados com a notícia e decididos a procurar novos anunciantes para o jornal **Musu Lietuva**, com o apoio da Associação Brasileira dos Amigos da Lituânia, com sede no Rio de Janeiro, entramos em contato com o Sr. Petras Ruksys, administrador de M.L., que autorizou a publicação deste número especial em português, visando diversificar e prestigiar o único veículo informativo exclusivamente lituano no Brasil, atingindo também o interesse dos que não falam a língua lituana, mas que se interessam pelos fatos que lá se passam, bem como todos os amigos deste pequeno país báltico de história e cultura grandiosa.

ANTANAS GAULIA
EDITOR

Presidente Lansbergis na presença do corpo diplomático e ministério anuncia a nova Constituição da Lituânia.

Impressões de uma visitante

- A Lituânia parece abençoada na sua natureza tranqüila;
- O dia em que os russos se retirarem, serão homenageados na despedida com flores;
- Custa a acreditar que este país atravessou guerras e tirânica ocupação, tal a tranqüilidade de seu povo;
- Vilnius com suas ruas limpas e parques floridos, dão uma visão inesquecível.

DALVA VICAS

ELEIÇÕES PARLAMENTARES

Apesar do frio e da neve de outono que caiu com antecedência - sinal de um rigoroso inverno que se inicia, após as secas de verão -, os lituanos, dia 25 de outubro, pela primeira vez depois da independência e do desaparecimento da União Soviética, votaram massivamente (75,06% de comparecimento) para renovar metade dos deputados no Parlamento e aprovaram a nova Constituição, elaborada pelo Sajudis, no poder visando introduzir o presidencialismo como sistema de governo. Sendo aprovada por 56,76% dos eleitores, esta Constituição passou a vigorar desde 25 de outubro.

Para surpresa geral, o Partido Democrático do Trabalho, o LDDP, de Algirdas Brazauskas, ex-secretário geral do antigo Partido Comunista da Lituânia, venceu as eleições, recebendo 46,57% dos votos e garantindo 35 cadeiras no Parlamento, das 70 vagas disputadas do total de 141 membros. Caso o partido vencedor consiga uma coalisão com outros partidos de centro esquerda, formando assim uma maioria, deverá substituir o atual governo nacionalista de Vytautas Landsbergis, que conduziu a Lituânia à independência, mas aqui foi o grande derrotado, onde o Sajudis, seu partido de coalisão, só elegeu 18 deputados. A União de Democratas Cristãos e o bloco dos deportados ficou com 10 cadeiras, os sociais democratas com 5 e as minorias polonesas com apenas 2 cadeiras. Esta vitória da esquerda não deve ser entendida como uma volta ao passado, pois nada pode reconduzir o país a um sistema econômico e político fracassado, que arruinou não só a Lituânia, tradicionalmente agrícola, mas conduziu à ruína e à fome, a própria Rússia, hoje, herdeira de todos os problemas deixados pela coletivização soviética.

A vitória de ex-comunistas foi facilitada pela presença, na Lituânia, das minorias russas, polonesas e russo-brancas, vindo a constituir mais de 18% da população desta república báltica. Ao contrário da Letônia e Estônia, onde estas minorias não têm direito a voto, o governo do Prof. Landsbergis, embora ultra nacionalista, voltado para a legítima democracia cristã e desejoso de atrair estas minorias para uma causa comum nacional, garantiu-lhes o direito ao voto e conferiu-lhes a cidadania lituana, desde que preencham certos requisitos como, por exemplo, falar o idioma lituano. Com tal política, ele atraiu simpatias do Ocidente e melhorou o relacionamento com a Rússia e com isso as relações diplomáticas, econômicas e políticas com o Leste, encontrando maior consideração, especialmente no que tange ao fornecimento de petróleo, gás e carvão para o aquecimento dos lares lituanos, ainda a um preço inferior ao cobrado no Ocidente, além de apressar a retirada das forças militares do território lituano (nas outras repúblicas esta retirada foi totalmente suspensa!). Deve-se ressaltar, porém, que a Rússia interferiu

diretamente nas eleições ao suspender o fornecimento desses combustíveis, deixando os lares lituanos sem aquecimento no período eleitoral e patrocinando agitações políticas a favor da LDDP através das minorias russas. A normalização do fornecimento de petróleo, gás e carvão só foi restabelecida após os resultados, tendo Boris Yeltsin declarado no dia 2 de novembro, em contato por telefone com Vytautas Landsbergis, que a retirada do exército russo iria ocorrer conforme o tratado assinado há cerca de dois meses atrás, como consequência de um resultado nitidamente satisfatório para Moscou, nestas eleições.

Mesmo com todo o apoio da centro esquerda, o futuro governo de Brazauskas não se manterá no poder caso não resolva a crise econômica que aflige o povo, neste momento de transição entre a livre iniciativa e a economia de mercado competitiva e as velhas doutrinas planificadas e dirigidas pelo Kremlin. Também não há porque se preocupar com uma possível inclinação ao Leste, de onde nada poderia receber.

O SEGUÍDO TURNO

O segundo turno das eleições realizado no dia 15 de novembro, confirmou a vitória do LDDP, cuja liderança é de ex-comunistas convertidos em sociais democratas, a exemplo do líder russo, Boris Yeltsin, que hoje luta para reeducar o monstro criado pelo sistema comunista, o "homo sovieticus" que se habituou a não trabalhar e transformou a economia russa em ruína, numa atmosfera atual de pluralidade política e partidária e na solidificação da democracia.

Felizmente, na Lituânia, as consequências de 50 anos de comunismo não foram tão danosos do ponto de vista econômico, pois o lituano, nunca perdeu seu amor à terra e ao trabalho, razão segura para que, dentro de poucos anos, seu padrão de vida irá se igualar ao dos países ocidentais num prazo necessário para a readaptação do "homo sovieticus lituano" na dinâmica economia de mercado.

Por último, não deve ser esquecido o fato de que Brazauskas, participou e solidarizou-se com o Sajudis pela independência e, no contexto soviético, foi o primeiro secretário comunista a romper com o Partido Comunista Central de Moscou. Além do que, as forças pensantes da nação, agora livres e reorganizadas com o Prof. Landsbergis na oposição, jamais permitirão um desvio político que represente ameaça à soberania recém conquistada. O futuro presidente Brazauskas será muito vigiado agora, do que nos tempos da extinta KGB.

LUIZ ANTONIO GAULIA

Em que direção inclina-se a Lituânia?

Como país pertencente à Europa Ocidental, embora fazendo parte da Baltoscandia, a Lituânia é um país de cultura latina ocidental. Contudo, não há como escapar aos seus vizinhos poderosos como a Ucrânia, a Rússia Branca e a Federação Russa, cuja proximidade não pode e não deve ser ignorada, não somente pela posição geográfica ou pelas considerações econômicas, mas também pela realidade geopolítica atual.

A Lituânia porém não se sente suficientemente segura enquanto o último militar russo, símbolo da ocupação ditatorial e desumana dos anos da cortina de ferro, não deixar o país. Esta é uma das razões porque a visita da frota de guerra da OTAN, em setembro passado, foi recebida em Klaipeda com entusiasmo, tanto pela população local como pelas autoridades do governo lituano, com a presença do ministro da defesa Sr. A. Butkevicius, bem como do corpo diplomático dos membros da OTAN.

Este acontecimento marcou, por ter sido a primeira vez que navios de guerra da poderosa união de países membros desta organização aportam numa base territorial da Lituânia. Sem dúvida, um sinal militar valioso contra qualquer retrocesso por parte do Leste, ainda que não fosse esta a intenção declarada. Essa frota com poder destrutivo superior a tudo que a Segunda Guerra despejou sobre a Alemanha e o Japão, não pôde deixar de ser observada com respeito pelos vizinhos eslavos.

Quanto a busca da aproximação com o Ocidente, a propósito, vale aqui citar as palavras do Presidente do Parlamento lituano, Vytautas Landsbergis, por ocasião da sua visita à Bélgica, ao mesmo tempo da visita dos membros da OTAN à Klaipeda, e onde além de ser solenemente recebido pelo Rei Baudouin, realizou uma palestra no Real Instituto Nacional, destacando: "Nós escolhemos o Ocidente e aspiramos em primeiro lugar, restaurar as relações econômicas e políticas, cada vez mais nos integrando ao Ocidente". E ainda: "Nós vemos o Ocidente como uma garantia potencial de nossa segurança militar e política. Caminhamos nesta direção e procuramos mãos amigas estendidas."

Não acredito que esta política voltada para o Ocidente possa ser alterada pelo A. Brazauskas; se o for, teremos como consequência uma guerra civil que irá esfacelar o país com possível perda da Lituânia Oriental, onde vive uma forte minoria eslava. Portanto a direção é o Ocidente.

O exército russo prepara-se para deixar a Lituânia

O jornal lituano "Lietuvos Rytas" (Manhã da Lituânia), no seu número 183 (618), noticiou que, finalmente, o exército russo, ex-soviético, iniciou seriamente os preparativos para a retirada do território lituano.

O anúncio, com ratificação, foi comunicado pelo Sr. Stasys Knezys, representante lituano encarregado deste assunto junto às forças militares russas, que deverão deixar o país até meados do próximo ano. Knezys declarou que as primeiras colunas, a partir da cidade de Marianpole, já se acham em movimento. O maior problema, contudo, se prende aos bens móveis e imóveis, deste indesejável ocupante, que até 11 de março de 1990 eram forças estrangeiras invasoras de ocupação militar. Após esta data e o posterior desmoroamento interno da União Soviética, essa força passou para a esfera de obe-

diência e jurisdição da República da Rússia, havendo uma discussão entre as autoridades russa e lituana a respeito do que, de direito, pertencem àquelas forças armadas e o que deve ser deixado na Lituânia, parte como indenização pelos prejuízos causados a esta nação báltica e parte porque é propriedade do país. Esta retirada, há muito desejada e agora - após a independência lituana - exigida, deverá ter várias datas e prazos, obedecendo a um cronograma. Tudo indica que, após tantas promessas e previsões, desta vez é séria a resolução de abandonar a Lituânia. Assim, a Lituânia vai tornar-se totalmente soberana, após a dominação russo-bolchevista por duas gerações, e o terror de uma parte da história que o futuro ainda vai resgatar no futuro, como alerta contra os inimigos das democracias.

VOCÊ SABIA

Que o idioma Lituano é a mais arcaica de todas as línguas vivas indo-européias?

Que o sânscrito e o báltico são os dois pólos linguísticos entre os quais se situam os berços de todas as línguas indo-européias?

Que a cultura báltica na sua Idade de Ouro influenciou todo o nordeste da Europa?

" OS BALTAS "

Livro da Dra. Marija Gimbutas, arqueóloga e professora da Universidade de Harvard e da Universidade da Califórnia, recentemente traduzido para o português pela Editora Rio Neris Ltda., ricamente ilustrado, vai proporcionar uma introdução valiosa na excepcional riqueza cultural da área do Báltico!

Este livro não será vendido em livrarias, você só pode consegui-lo nos seguintes endereços:

SÃO PAULO:

Redação da Músu Lietuva (pad. P. Ruksys)

Rua Juventus, 28 - Parques da Moóca - Tel. 273-0338

RIO DE JANEIRO:

Rua Silveira Martins, 62/601 - Flamengo - Tel. 265-9220

TELEFAX

- Em visita à Lituânia, o diretor do departamento internacional de importação e exportação, e membro do Banco Mundial, V. Joshida, revelou que esta entidade japonesa, estaria disposta a emprestar US\$ 45 milhões para o país.

- O destacado jogador de basquete da seleção lituana, Sarunas, ao retornar à São Francisco, submeteu-se à nova intervenção cirúrgica, numa das pernas partidas além do joelho, durante as Olimpíadas de Barcelona;

- O Ginásio 16 de Fevereiro, de língua lituana, em Huettenfelde (Alemanha), ao iniciar o 43º ano letivo, recebeu alunos de dez países, correspondente a quatro continentes. Da Alemanha vieram 62, da Lituânia, 25, dos EUA, 8, e do Brasil, mais 6. Do Uruguai vieram 3 e da Argentina e Canadá, 2 de cada um. Austrália, Rússia e Mali, enviaram um aluno cada;

- O Papa João Paulo II nomeou o arcebispo lituano Jonas Bulaitis, de 59 anos, núncio apostólico na Mongólia;

- O destacado geógrafo lituano Vytautas Gudelis, naturalista e pesquisador do Mar Báltico, recebeu da Universidade de Uppsala, Suécia, o título honorário de doutor em filosofia, com anel de ouro, entregue em Vilnius;

- Até meados deste ano, a Lituânia dispunha de 2,13 milhões de animais bovinos, 12 milhões de aves e cerca de 3 milhões de suínos. Com a seca deste verão, a grande preocupação é de como alimentar todos durante os meses de inverno;

- O novo embaixador da Alemanha, Reinhart Krause, que veio substituir Gottfried Albrecht, dia 21, entregou suas credenciais ao presidente Vytautas Landsbergis e, na ocasião, declarou que em certas particularidades, a Alemanha possui problemas parecidos com os da Lituânia.

NOTÍCIAS

- Recentemente, lembrando os acordos de Helsinki, a imprensa finlandesa, por ocasião do aniversário do "putsh" fracassado contra o líder soviético Gorbachov, este declarou ser contrário à retirada das forças militares russas dos países bálticos, uma vez que, no seu entender, as tropas ali aquarteladas garantem a paz e a estabilidade. A declaração, partindo do homem que ordenou a violenta repressão contra o povo lituano, enquanto o mundo preocupava-se com a guerra no Golfo Pérsico, só confirma a mentalidade imperialista e ultrapassada de um comunista que pouco aprendeu nas suas visitas ao Ocidente. A União Soviética e Gorbachov, pertencem ao passado, a Lituânia e a democracia são o futuro! "Tautos likimas, musu atsakomibé!" (O futuro da nação é nossa responsabilidade!);

- A Suíça está disposta a emprestar à Lituânia a quantia de 10 milhões de francos, visando reforçar e expandir a infra-estrutura de saúde e energia no país. A Itália também estuda um empréstimo semelhante para a Lituânia;

- A Suécia (interessada na estabilidade da região do Báltico) irá doar à Lituânia, bem como à Letônia, sem nenhuma despesa, navios de guerra, para o patrulhamento das costas marítimas destes dois países.

Fontes: G. Krastas, Lietuvos Rytas e Baltic News

EUA manda auxílio

Os Estados Unidos, através de seu representante diplomático na Estônia, anunciou que o governo americano, por meio do programa de auxílio a nações amigas e necessitadas de ajuda financeira, ainda este ano, irá conferir uma ajuda de US\$ 15 milhões a cada uma das repúblicas bálticas.

Este esforço orçamentário destina-se a proteger as instituições democráticas, auxiliar a privatização dos bens imóveis, criar empregos e especialmente reorganizar o campo e a produção. Além disso, existem planos imediatos de reforçar o estoque de grãos e fornecer remédios, antes do inverno.

O auxílio faz parte de um total de US\$ 398 milhões destinados aos países do Centro e Leste europeu, mas que não abrange a CNI, sob liderança da Rússia.

A Lituânia se despede do rubro

"Lietuvos Rytas" (Manhã da Lituânia), na sua edição de número 187 (622), informa que a moeda soviética, não conversível, o rubro, vai deixar de ter validade a partir do dia 01 de outubro, quando entrará em circulação a moeda provisória lituana. O "litas", dinheiro nacional da Lituânia, como moeda conversível, impresso e estocado nos bancos lituanos, ainda não irá circular, a não ser em casos especiais a critério das autoridades financeiras e monetárias nacionais.

A rainha da Suécia é brasileira?

O Rei Carlos Gustavo e a Rainha Silvia, dia 15 de outubro, visitaram a Lituânia acompanhados da Baronesa Margareth Uggla, Ministra do Exterior, em caráter oficial, de grande importância, onde, em Vilnius, foram assinados acordos culturais, econômicos e políticos, e abordados os temas da presença militar estrangeira, russa ex-soviética, no país e a solidificação da democracia. Devemos ressaltar que o Rei Carlos Gustavo é descendente direto do Marechal Bernadotte, oficial francês de Napoleão, e a sua escolha para reinar na Suécia deveu-se ao fato de que a Rússia era tradicional inimiga dos suecos no Báltico. Ao término da Segunda Guerra, ocupava seis das nove nações que margeiam o Báltico, ficando com hegemonia naval na área. Com o fim do império soviético, existe a preocupação em tornar aquela via marítima desmilitarizada e menos problemática.

A curiosidade maior, entretanto, reside no fato dos pais da Rainha Silvia morarem no Brasil, onde W. Sommerlath, seu pai, negociante e fazendeiro em São Paulo, é casado com Dª Alice, brasileira, e, embora Silvia tenha nascido na Alemanha, pode ser considerada, por parte da mãe, brasileira, o que faz com que o casal real, de tempos em tempos e em caráter particular, visite o nosso país.

Durante vários anos, em Munique, Silvia estudou línguas estrangeiras, e o fato de falar corretamente vários idiomas a levou a ser nomeada como principal organizadora das Olimpíadas em Innsbruck, entre os anos de 1973 e 1976, onde veio a conhecer o herdeiro do trono da Suécia e, após cerca de quatro anos de noivado, casou-se, tornando-se a primeira Rainha da Suécia meio brasileira, o que espantou a ex-primeira dama do Brasil, Rosane Collor, quando da sua visita à Suécia, descobrindo o perfeito português da Rainha, ao ponto de exclamar, na sua sinceridade provinciana: "A Senhora é a primeira Rainha que conheço que fala português!".

LUIZ ANTONIO GAULIA

GRÁFICA E EDITORA NOVA KAGE LTDA

Rua Piauí nº 245 Rio de Janeiro
Tel: 289-7257 Fax: (021) 249-7193

Ecologia corre perigo frente ao uso da energia atômica obsoleta

Ocorreu na cidade do Rio de Janeiro, em junho deste ano, a mais importante reunião ecológica já realizada no mundo. Juntamente com o Forum Global (onde as organizações não governamentais de preservação ambiental, debateram paralelamente os problemas do planeta) foi realizada no Riocentro, a Rio-92 ou Cúpula da Terra, que contou com a presença histórica de mais de cem chefes de estado. Dentre eles, a nação lituana, novamente independente, após mais de cinquenta anos de ocupação soviética, foi representada pelo presidente do parlamento da Lituânia, Vytautas Landsbergis.

Como se sabe hoje em dia, após a abertura democrática que fez ruir a antiga União Soviética, revelando ao mundo os problemas e os erros de um regime totalitarista, a questão ambiental ultrapassou as fronteiras políticas imaginárias da humanidade. Desta forma, a realidade a respeito das usinas nucleares no Leste europeu surge como a maior ameaça ambiental, em escala planetária. Tanto assim que já em março passado, a um passo da Rio-92, a Agência Internacional de Energia Atômica (AIEA) começou a trabalhar de forma mais atuante, em conjunto com as autoridades dos países da chamada cortina de ferro.

A Lituânia obviamente não fugiu a regra dos controles obsoletos de operação nuclear e, na primeira quinzena de outubro, presenciou na usina atômica de Ignalina, situada a 90 km da capital Vilnius, um vazamento de vapor radioativo que provocou a desativação de um dos reatores nucleares. Semelhante a Chernobyl, a usina lituana está muito longe dos padrões de segurança nuclear, estabelecidos em 1975 pela AIEA e, de acordo com o diretor da usina, o escape de 150 litros por hora só atingiu locais onde não havia operários trabalhando, fato que não causou vítimas maiores neste desastre.

Para enfrentar o flagelo dos acidentes atômicos, a cooperação internacional é indispensável no tocante ao cumprimento dos acordos firmados durante a Cúpula da Terra, onde a Lituânia, signatária desses tratados e buscando sua recuperação econômica, deverá estimular a instrução ambiental, desenvolvendo uma política industrial que resguarde o país de tecnologias sujas, tão comumente utilizadas durante os anos de dirigismo econômico importado à força de Moscou e que objetivava metas quantitativas, sem os necessários cuidados com a qualidade dos processos e as devidas considerações com o impacto ambiental.

(Fontes utilizadas: "O Globo" ed. 05/03/92; "Jornal do Brasil" ed. 16/10/92 e "Nosso Futuro Comum", Oxford University Press, 1987)

LUIZ ANTONIO GAULIA

Jornalista

Don Bell

No centro comercial mais tradicional do Rio de Janeiro, uma jola de padrão internacional com camisaria em seda pura, linho e tecidos nobres e toda a linha completa do vestuário masculino. Venha nos visitar!

Rua Regente Feijó nº 112

A.B.A.L.

- CONVOCAÇÃO -

ASSOCIAÇÃO BRASILEIRA DOS AMIGOS DA LITUÂNIA

Convoca todos os seus sócios à Assembléia Geral Ordinária, a fim de eleger a nova diretoria e o Conselho Deliberativo e Fiscal, a se realizar no dia 28 de novembro de 1992, às 10:00h, na primeira convocação, e às 10:30h na segundo, com qualquer número de presentes, à Rua Piauí, nº 245 - Rio de Janeiro - RJ.

O paganismo ecológico lituano

País que possui na agricultura a parte mais tradicional de sua economia, a Lituânia sempre foi ligada à natureza, especialmente com suas florestas, árvores, animais e às estrelas.

Na era pagã, as florestas possuíam uma mística santidade, uma crença que transformava cada árvore numa espécie de ser divino. O culto às árvores ligava-se ao das almas dos mortos e, em determinadas regiões, o rumor dos galhos e o som das matas eram considerados sinais de que as almas humanas ali habitavam. Se acaso, após a morte de um lituano, a árvore por ele amada em vida não secasse, era a garantia de que sua alma tinha entrado e ali encontraria paz. Tão longe ia a santidade das florestas que nelas era proibido a caça ou captura de animais e aves, chegando ao ponto de qualquer homem perseguido, ao refugiar-se entre as árvores, ficar ao abrigo de qualquer violência.

Naqueles tempos, o culto aos animais também era praticado. Os alces, por exemplo, eram considerados servidores diretos de Deus e eram conservados em lugares específicos. Os pássaros eram tidos como seres superiores, capazes de prever o futuro e certos feiticeiros se ocupavam exclusivamente da interpretação da misteriosa lin-

Condomínio Parque das Aléias

Na Suíça brasileira, em Nova Friburgo, terrenos e casas de veraneio no ponto nobre da serra. Piscinas e sauna, salão de festas, represas e reserva florestal, tudo pronto e urbanizado para seu total lazer!

GAULIA-STRATTNER EMPREENDIMENTOS IMOBILIÁRIOS LTDA.

Rodovia Rio-Friburgo KM 74
Tel: 42-12-60 Mury
Esc. e vendas: Rua da Assembléia nº 40 sl. 702 Rio

Advocacia Comercial e Imobiliária Administração de Imóveis em Geral

Dr. Antanas Gaulia
OAB-RJ nº 26.683

Rua da Assembléia nº 40 sl. 703

guagem das aves. Entre os lituanos pagãos, o culto dos animais estendia-se até mesmo aos sapos, e era a cobra o animal mais sagrado.

A adoração dos corpos celestes ocupava lugar de destaque na mitologia lituana. Os mitos relativos aos astros, referem-se à parte mais antiga da vida religiosa do paganismo lituano. A Lua, soberana da noite e do tempo, o Sol, Ausrinê, a estrela da manhã e até o trovão (Perkunas), refletem o grande respeito dos lituanos para com as forças da natureza e toda sua riqueza naquela parte do Báltico.

(Fonte utilizada: "Enciclopédia Universal da Fá-bula" - Vol. XXIII)

Expediente

A presente edição especial em português e parte integrante do semanário MŪSU LIETUVA. Rua Juventus, nº 28 - Pq. Moóca - São Paulo - SP - CEP: 03124.

Diretor Responsável: Vytautas Bacevicius.

Administração: Petras Ruksis.
Jornal Cultural Nossa Lituânia. Editado no Rio de Janeiro com autorização do administrador, pela Gráfica e Editora Nova Kage Ltda. Rua Piauí, nº 245 - Todos os Santos. Rio de Janeiro - RJ - CEP 20770.

Editor Responsável: Antanas Gaulia - Reportagem: Luiz A. Gaulia. Este trabalho não tem qualquer finalidade lucrativa, sendo distribuído gratuitamente com o original "Musu Lietuva" em lituano.